

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «ШАПОВАЛ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF SHAROVAL v. UKRAINE)**

(Заява № 7411/05)

РІШЕННЯ

Страсбург

8 квітня 2010 року

ОСТАТОЧНЕ

8 липня 2010 року

Текст рішення може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Шаповал проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція) засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

Пер Лоренцен, (Peer Lorenzen) *Голова*,
Ренате Ягер (Renate Jaeger),
Карел Юнгвірт (Karel Jungwiert),
Марк Віллігер (Mark Villiger),
Ізабель Берро-Лефевр, (Isabelle Berro-Lefevre),
Мір'яна Лазарова Трайковська (Mirjana Lazarova Trajkovska), *судді*,
Михайло Буроменський, *суддя ad hoc*,
та Клаудія Вестердік (Claudia Westerdiek), секретар секції,
після обговорення за зачиненими дверима 16 березня 2010 року
вносить таке рішення, що було ухвалене у той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу порушено за заявою (№ 7411/05), поданою проти України до Суду 10 лютого 2005 року громадянином України Олегом Юрійовичем Шаповалом (далі - заявник) відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі - Конвенція).
2. Уряд України (далі - Уряд) представляв його Уповноважений – пан Юрій Зайцев.
3. 6 травня 2008 Голова п'ятої секції вирішив направити заяву Уряду. Також було вирішено розглядати заяву по суті одночасно з питаннями щодо її прийнятності (пункт 3 статті 29 Конвенції).

ЩОДО ФАКТІВ**ОБСТАВИНИ СПРАВИ**

4. Заявник народився у 1956 році та проживає у м. Донецьк, Україна.

1. Попередня інформація щодо справи

5. На момент подій заявник та чотири інших засновника володіли рівними частинами у майні приватного підприємства А. (далі - компанія). У 1993 році підприємство А. придбало у іншого приватного підприємства приміщення, яке раніше належало державі.

6. У листопаді 1993 року засновники вирішили ліквідувати підприємство та розпочали процедуру з його ліквідації. 27 березня 1995 року процедуру з

ліквідації підприємства було завершено і підприємство виключено з Єдиного державного реєстру підприємств і організацій України. У результаті розподілу майна підприємства заявник отримав у приватну власність вищезазначене приміщення (далі – спірне майно). Однак, згідно з наданими поясненнями заявника, він не зареєстрував його як свою власність.

2. Проведення що тривало до розгляду у національних судах

7. 14 лютого 2000 року пані К. та її неповнолітні діти, спадкоємці одного з засновників компанії звернулися до Київського районного суду м. Донецька із скаргою до заявника оскаржуючи його право власності на спірне майно. До справи у якості третьої особи були залучені інші засновники компанії та Фонд державного майна України. Заявник подав зустрічний позов про визнання його права власності на спірне майно.

8. 20 вересня 2000 року суд постановив ухвалу про накладення арешту на спірне приміщення.

9. У травні 2004 року заявник звернувся до Київського районного суду м. Донецька з позовом до Фонду державного майна стверджуючи, що останній продав частину приміщення, яке знаходилося у тій самій будівлі, у якій розташовувалася приватна компанія. Заявник оскаржив договір купівлі-продажу стверджуючи що приміщення становить складову частину спірного майна. Спочатку суд розглядав позов у межах проваджень, які вже тривали. 14 червня 2004 року суд виніс ухвалу про роз'єднання позовів у самостійні провадження.

10. 14 червня 2004 року Київський районний суд м. Донецька виніс рішення на користь пані К. Зокрема, в рішенні було зазначено, що заявники не дотримали встановленої законом ліквідації підприємства та розподілу його майна. Відповідно, суд оголосив відповідні рішення засновників підприємства недійсними та розподілив майно підприємства. Суд визнав за пані К. право власності на спірне майно окремо від спірного приміщення (див п.9 вище). Суд присудив заявнику та іншим засновникам компанії 64,056¹ грн. кожному, які мали бути сплачені пані К. Тією ж ухвалою суду було скасовано накладений арешт.

11. 16 серпня 2004 року апеляційний суд Донецької області залишив цю ухвалу без змін.

12. 21 вересня 2004 року заявник подав касаційну скаргу. 21 серпня 2007 року апеляційний суд м. Києва, діючи як суд касаційної інстанції залишив її без розгляду.

¹ Приблизно 10 307 євро на момент подій.

ЩОДО ПРАВА

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ

13. Заявник скаржився на те, що тривалість провадження у його справі була несумісною з вимогою «розумного строку», передбаченою пунктом 1 статті 6 Конвенції, у якому зазначене наступне:

“Кожен має право на ... розгляд його справи упродовж розумного строку... судом..., який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру.”

14. Уряд заперечив проти цього твердження.

15. Період, який має розглядатись, почався 14 лютого 2000 року та закінчився 21 серпня 2007 року. Відповідно, провадження тривало сім років та 6 місяців у судах трьох інстанцій.

A. Щодо прийнятності

16. Суд зазначає, що скарга не є явно необгрунтованою у розумінні пункту 3 статті 35 Конвенції. Далі Суд зазначає, що вона не є неприйнятною за будь-яких інших підстав. Отже вона визнається прийнятною.

B. Щодо суті

17. Суд нагадує, що розумність тривалості провадження повинна визначатися у світлі відповідних обставин справи та з огляду на такі критерії: складність справи, поведінка заявника та відповідних державних органів, а також важливість предмету спору для заявника (див., серед іншого, рішення у справі «Фрідлендер проти Франції» (*Frydlender v. France*) [ВП] №30979/96, п. 43, ЄСПЛ 2000).

18. Суд неодноразово встановлював порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у справах, які порушують питання подібні до тих, що розглядаються у цій справі (див., згадане вище рішення у справі «Фрідлендер проти Франції» (*Frydlender v. France*)).

19. Розглянувши всі надані матеріали, Суд вважає, що Уряд не навів жодного факту чи аргументу, здатних переконати Суд дійти іншого висновку у цій справі. З огляду на практику Суду з цього питання Суд вважає, що у цій справі тривалість провадження була надмірною та не відповідала вимозі «розумного строку».

Таким чином, мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

II. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ КОНВЕНЦІЇ

20. Посилаючись на пункт 1 статті 6 Конвенції, заявник скаржився, що провадження у його справі було несправедливим. Зокрема, заявник стверджував, що суддям національних судів бракувало неупередженості та незалежності. Заявник також скаржився на невиконання рішення від 14 червня 2004 року. Заявник стверджував, що арештом, накладеним на приміщення 20 вересня 2000 року, та прийняттям рішення проти нього від 14 червня 2004 року, державні органи порушили статтю 1 Першого протоколу. Крім того, заявник скаржився за статтею 13 Конвенції щодо порушення його права на ефективний засіб юридичного захисту, щодо його скарг про несправедливість, а за пунктом 1 статті 6 Конвенції, а також за статтею 1 Першого протоколу.

21. Уважно розглянувши решту тверджень заявника, та виходячи з сукупності наявних матеріалів, і в тій мірі, в якій він є повноважним вивчати подані скарги, Суд не встановив жодних ознак порушення прав та свобод, гарантованих Конвенцією.

22. Відповідно, ця частина заяви має бути визнана неприйнятною як явно необґрунтована відповідно до пунктів 3 та 4 статті 35 Конвенції.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

23. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткову компенсацію, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

A. Шкода

24. Заявник вимагав 3 470 880,10 євро відшкодування матеріальної шкоди. Він також стверджував, що зазнав моральної шкоди. Він залишив вирішення цього питання на розсуд Суду.

25. Уряд заперечив проти вимог заявника.

26 Суд не вбачає будь-якого причинно-наслідкового зв'язку між встановленим порушенням та стверджуваною матеріальною шкодою тому Суд відхиляє цю вимогу. З іншого боку, здійснюючи оцінку на засадах справедливості, Суд присуджує заявнику 1200 євро відшкодування моральної шкоди.

В. Судові витрати

27. Заявник вимагав п'ять процентів від вартості спірного приміщення, що складає за його словами приблизно 79 229,50 євро та 10 445,42 євро відшкодування витрат на оцінювання приміщення.

28. Заявник, який не мав представника, додатково вимагав 7 352,94 євро відшкодування витрат на правову допомогу. Заявник надав Суду свій контракт із юристом, але не надав жодних документів на підтвердження оплат послуг адвоката.

29. Уряд заперечив проти вимог заявника.

30. Згідно із практикою Суду, заявник має право на відшкодування судових витрат, якщо буде доведено, що такі витрати були фактичними і неминучими, а їх розмір – обґрунтованим. У цій справі, з огляду на наявну інформацію та зазначені критерії, Суд відмовляє заявнику у задоволенні його вимог.

С. Пеня

31. Суд вважає за доцільне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку плюс три відсоткових пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує*, скаргу за пунктом 1 статті 6 Конвенції щодо надмірної тривалості провадження прийнятною, а решту скарги - непринятною;
2. *Постановляє*, що у цій справі мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції;
3. *Постановляє*,
 - (а) що протягом трьох місяців з дня, коли рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна виплатити заявнику 1200 (одна тисяча двісті) євро відшкодування моральної шкоди, плюс будь-який податок, який може бути стягнуто з цієї суми. Ця сума має бути конвертована у національну валюту держави-відповідача на день здійснення платежу;
 - (б) що зі спливом вищезазначеного тримісячного строку і до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, що діятиме в період несплати, плюс три відсоткові пункти;

4. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 8 квітня 2010 року відповідно до пп. 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Клаудія Вестердік

(Claudia Westerdiek)
секретар секції

Пер Лоренцен

(Peer Lorenzen)
голова секції